

7.6.83

PROTOKOLL OM DET POLITISKE GRUNNLAG FOR OMDANNELSE AV
REGJERINGEN

1. Regjeringen og stortingsgruppene for de tre partier som ved sin erklæring av 18.9.1981 stadfestet det parlamentariske grunnlag for Regjeringen, er blitt enige om at det er ønskelig å omdanne Regjeringen til en flertallsregjering av de tre samarbeidende partier. Representanter for Regjeringen og de tre stortingsgrupper har i dagene 30.5. - 3.6.1983 drøftet det politiske grunnlaget for en slik omdannelse av Regjeringen, og har satt opp følgende protokoll fra disse drøftelser.

Retningsgivende for den politikk en samarbeidsregjering av de tre borgerlige partier vil føre, vil være de tre partiers fellesinnstilling av juni 1981 og det verdigrunnlag som der er fastlagt.

Når en rekke saksområder ikke er behandlet i det følgende, er begrunnelsen at man på disse områder ikke har funnet behov for å stadfeste felles standpunkter utover det som allerede er gjort i Fellesinnstillingen.

2. Det må være et hovedmål for Regjeringen å trygge grunnlaget for velferdsstaten og sysselsettingen både på kort og lengre sikt. For å oppnå dette, er det avgjørende at prisstigningen blir redusert ytterligere, slik at den ikke blir sterkere enn gjennomsnittet for de land vi konkurrerer med, og slik at landets konkurransevne opprettholdes og helst styrkes. Målet å dempe pris- og kostnadsveksten blir derfor et avgjørende hensyn ved utformingen av finanspolitikken og kreditt-

politikken. Konkurransen vil være av grunnleggende betydning i arbeidet for å begrense prisstigningen og stimulere til effektivitet i produksjonen av varer og tjenester.

3. Prognosene for oljeinntektene i årene fremover er meget usikre. Det vil derfor innebære betydelig risiko for vår økonomiske handlefrihet, om vår nasjonale økonomi i stigende grad gjøres avhengig av inntektene fra oljevirkksomheten. Regjeringen vil derfor legge stor vekt på at balansen for "fastlands-Norge" ikke ytterligere svekkes.

Inntil det har lyktes å gjenreise veksten i landets økonomi, er det et omforenet mål å holde stats- og trygdebudsjettets samlede utgifter eksklusive lånetransaksjoner innenfor den andel av BNP som ble forutsatt ved salderingen høsten 1982, dvs. slik dette ble utformet etter budsjettforliket mellom de tre partier høsten 1982. Underskuddet før lånetransaksjoner for stats- og trygdebudsjettene sett under ett, korrigert for oljeskatter bør bringes tilbake til den andel av BNP som samtidig ble forutsatt.

Etterhvert som det lykkes å gjenreise veksten i samfunnsøkonomien, vil det også bli grunnlag for økt innsats over de offentlige budsjetter. Etter den sterke stigning i det offentliges andel av BNP, som bidrar til pris- og kostnadspresset, bør næringslivet og den private sektor for øvrig kunne disponere en større del av veksten i BNP enn de i dag disponerer av det samlede BNP.

4. Det gjennomføres hvert år reelle lettelser i summen av direkte beskatning av personer og familier og bedriftsbeskatningen. Uten at man dermed tar stilling til omfanget av disse lettelser det enkelte år, henvises det til de retningslinjer som ble fulgt ved budsjettforliket høsten 1982.

Ved lettelser i bedriftsbeskatningen legges det vekt på å stimulere nyskapning og egenkapitaldannelse.

Utredningen av familiebeskatningen skjer så raskt som det saklig lar seg gjøre, med sikte på at omlegginger til beste for barnefamiliene kan innarbeides i forandringene i personbeskatningen også i resten av innværende stortingsperiode. Inntil utredningen foreligger skjer øket støtte til barnefamilier gjennom barnetrygd og skattefradrag på 50/50-basis, med mindre man blir enige om en annen fordeling i samsvar med pkt. 25.

Det legges vekt på at lettelser i beskatningen av personer bidrar til å minske inntektskrav og derved bremse kostnadsstigningen og lette situasjonen for arbeids- og næringslivet. Det legges videre vekt på at alle som betaler statsskatt får en reduksjon i marginals-katten.

Under utformingen av skattepolitikken må det sørges for at denne, sammen med andre inntekter for kommuner og fylker, sikrer disse muligheter til å løse de oppgaver de er pålagt.

Det henvises for øvrig til de retningslinjer for skattepolitikken som de tre partier har trukket opp i Fellesinnstillingen av juni 1981.

5. Penge- og kredittpolitikken, herunder statsbankenes virksomhet, utformes i sammenheng med finanspolitikken med sikte på bl.a. å regulere likviditetstilførselen slik at den blir forenlig med målet om å dempe pris- og kostnadsstigningen. Rentepolitikken utformes under hensyntagen til rentens betydning for sparingen, for å regulere etterspørselen etter lån og dens betydning som kostnadsfaktor.
6. Det satses på å forbedre de generelle rammebetingelser for næringslivet fremfor den selektive støtte til enkeltbedrifter og spesielle bransjer. Derigjennom kan denne form for støtte og kapitaltilførselen til stats-

bedriftene bygges gradvis ned. Under dette arbeid må man også ta sikte på de nærings- og bosettingspolitiske mål, og at nødvendige omstillinger ikke skal volde uakseptable sosiale og sysselsettingsmessige problemer.

7. Distriktpolitiske hensyn vil stå sentralt ved utformingen av Regjeringens politikk. Gjennom en differensiert bruk av virkemidler må hovedtrekkene i vårt bosettingsmønster sikres.
8. Regjeringen vil i løpet av høsten legge frem forslag om tiltak for å løse sysselsettingsproblemer i Tyssedal.
9. Det vil bli lagt særlig vekt på å bekjempe arbeidsledigheten blant ungdom.
10. Jordbruket skal være likestilt med andre grupper. Under vurderingen av og forhandlingene om hvilke inntekter jordbruket etter dette har krav på, behandles effektivitetsnormene og timetallet for årsverket i jordbruket i samsvar med forutsetningene i Innstilling S.nr. 293 (1976-77) og St.meld. nr. 14 for 1976-77 om landbrukspolitikken.
11. Regjeringen vil arbeide for å sikre fiskerinæringens økonomiske arbeidsvilkår bl.a. gjennom Hovedavtalen mellom staten og fiskernes organisasjoner. Det vil bli lagt vekt på en forsvarlig ressursforvaltning med sikte på å bygge opp igjen flere viktige fiskebestander.
12. I en situasjon som tilsier en streng prioritering av utgiftene, må man tilgodese interesser og vilkår for svake grupper som de funksjonshemmede og de eldre.

Familien er en grunnleggende enhet i vårt samfunn. Sterke krefter i samfunnsutviklingen skaper økt press på familien. Man vil bygge videre på at ekteskapet er den samlivsform som er best egnet til å skape trygghet og gode oppvekstvilkår. Dette må være retningsgivende for økonomiske ordninger, lovgivning etc.

Arbeidet for likeverd og likestilling mellom kjønnene må føres videre. Arbeidsliv og utdanning må innrettes på dette. Det må skje en oppvurdering av omsorgsarbeidet i hjemmet. Ektefeller bør ha et reelt valg mellom omsorgsarbeide og yrkesarbeide.

13. Utviklingshjelpen utformes under hensyntagen til bl.a. de tre partiers programmer og Fellesinnstillingen.
14. Arbeidet for forenkling av lovgivning, forskrifter og regelverk fortsettes, med sikte på å skape mer oversiktlige forhold og større handlefrihet for enkeltmennesker, bedrifter, kommuner og fylker.
15. I energipolitikken vil det bli lagt vekt på energiøkonomisering og bevaring av verneverdige vassdrag.
16. Regjeringen vil fortsette arbeidet med en omorganisering av statens deltakelse i petroleumsvirksomheten etter de retningslinjer som er trukket opp i Fellesinnstillingen av juni 1981. Behovet for å skille ut fra Statoil dets forvaltningsmessige funksjoner og dets funksjoner som oppkrever av inntekter fra andre til staten har en sentral plass i dette arbeid. Samtidig må man dra full nytte av selskapets kvalifikasjoner og kapasitet til å løse tekniske og forretningsmessige oppgaver som oljeselskap.
17. Det legges vekt på en rimelig arbeidsfordeling mellom Statoil og de andre norske oljeselskaper, bl.a. for å bidra til å sikre et tilstrekkelig bredt norsk oljemiljø, med grunnlag i norske selskaper som konkurrerer med hverandre. Statoil må fortsatt spille en sentral rolle i den forretningsmessige del av oljevirksomheten, og ha interessante og viktige oppgaver også i fremtiden.
18. Et jevnt og moderat aktivitetsnivå vil være en rettesnor i oljepolitikken. Utviklingstempoet i lete-

- og utforskningsvirksomheten opprettholdes slik at man sikrer seg handlefrihet i utbyggingspolitikken og en tilfredsstillende produksjonsutvikling. Ved vurderingen av investeringstempoet på kontinentalsokkelsen legges det vekt på jevn sysselsetting i oljetilknyttet industri.
19. Regjeringen legger stor vekt på at forholdene blir lagt til rette for at norske bedrifter kan oppnå en høy andel av leveransene til oljevirksomheten. For å begrense kostnadsstigningen og stimulere til styrkelse av norske bedrifters konkurranseevne, vil leveranser til kontinentalsokkelen som hovedregel skje under konkurranse mellom norske og utenlandske leverandører.
 20. Arbeidet for å motvirke proteksjonistiske tendenser i verdenshandelen og internasjonal skipsfart fortsetter.
 21. Det bør legges økt vekt på norsk skipsfarts adgang til å delta i den pågående internasjonaliseringsprosessen. Skipsfartens konkurranseevne søkes styrket også ved en bemanningspolitikk som utnytter mulighetene for å redusere kostnadene ved hjelp av effektive skip og høyt kvalifisert personell.
 22. NRK vil fortsatt være den sentrale institusjon for kringkasting i Norge. Distriktskontorenes rolle styrkes i årene som kommer. Reformarbeidet med sikte på valgfrihet og mangfoldighet i radio og TV fortsettes. Regjeringen vil se positivt på engasjement fra andre enn staten i nærradio og utbygging og drift av kabel-TV. En ny landsomfattende TV-kanal utredes.
 23. Alle de deltagende partier står fritt til å arbeide videre for sitt syn på abortsaken. Høyre og Senterpartiet har meddelt at de - etter Stortingets behandling av Regjeringens melding om erfaringene med loven om svangerskapsavbrudd - for tiden ikke finner grunnlag for at det fremmes noen proposisjon om forandringer i denne lov.

24. Forhandlerne konstaterer at selv om de har tatt sikte på et samarbeid utover inneværende stortingsperiode, har de ikke fullmakt til å treffe avtaler som begrenser landsmøtenes handlefrihet under arbeidet med programmer m.v. for senere stortingsperioder.
25. Disse omforente retningslinjer kan fravikes når det er flertall for det blant regjeringsmedlemmene fra hvert av de tre deltagende partier.